

Luizen op school

Wat is hoofdluis?

De hoofdluis is een parasiet: het beestje leeft van mensenbloed. Hij zoekt graag behaarde en warme plekjes op zoals achter de oren, in de nek of onder een pony. Een volwassen hoofdluis is ongeveer zo groot als een sesamzaadje. Hij is grijsblauw of, nadat hij bloed opgezogen heeft, roodbruin van kleur. Mensen en alle diersoorten hebben een eigen luizensoort. Hondenluizen kunnen bijvoorbeeld niet op mensen overleven en andersom.

De eitjes van de hoofdluis, de neten, zijn ongeveer 1 millimeter groot en zijn doorzichtig of grijswit. Ze lijken op roos. Maar roos zit los, terwijl neten juist aan de haren kleven. Levende neten zitten ongeveer tot 2 cm van de haarwortel. Neten die op grotere afstand zitten leven meestal niet meer of zijn al uitgekomen.

Hoofdluis kan kruipen en verspreidt snel. Een jonge hoofdluis komt na 7 tot 10 dagen uit het ei en is 7-10 dagen daarna volwassen. Alleen volwassen hoofdluizen kunnen eitjes leggen. Een hoofdluis leeft ongeveer één maand en legt in elke dag 5 of 6 eitjes. Uit deze eitjes komen weer nieuwe hoofdluizen. Snel ingrijpen is bij hoofdluis dus belangrijk.

Hoe krijg je hoofdluis?

Hoofdluis kun je krijgen van contact met iemand die hoofdluis heeft: de luizen lopen van het ene hoofd naar het andere. Ze verplaatsen zich niet via kleding of andere spullen. Springen kunnen ze niet. Hoofdluis komt vaker bij kinderen voor, omdat tijdens het spelen of maken van selfies de hoofden elkaar raken. Ook volwassenen kunnen hoofdluis krijgen.

Waarom is er vaker hoofdluis na de vakantie?

Na vakanties lijkt het vaak alsof er luizenplagen zijn doordat dan veel schoolkinderen gecontroleerd worden. Hoofdluis komt dan niet zozeer méér voor, maar wordt simpelweg vaker ontdekt.

Is het erg om hoofdluis te hebben?

Hoofdluis is beslist geen drama en u hoeft uzelf niets te verwijten als uw kind hoofdluis heeft. Hoofdluizen kunnen geen ziekten overbrengen. Het is onschadelijk, maar het kan veel jeuk geven. Door krabben kunnen er infecties ontstaan. Het krijgen van hoofdluis heeft niets te maken met schone of vieze haren.

Controle

Hoe ontdek je hoofdluis?

Hoofdluis begint vaak met jeuk, maar niet altijd. Als u controleert, kijk dan goed tussen de haren, vooral achter de oren en in de nek. U ziet de hoofdluizen dan bewegen. Ook als u geen luizen ziet maar wel grijswitte puntjes, is er waarschijnlijk sprake van hoofdluis. Die puntjes zijn eitjes van hoofdluis. Uit deze eitjes komen nieuwe hoofdluizen.

Gebruik een luizenkam of andere fijntandige kam om te controleren op hoofdluis. Met een luizenkam kan het moeilijk zijn om heel dik haar te kammen, dan kun je ook een andere fijntandige kam gebruiken.

Kam het haar met een fijntandige kam boven wit papier of de wasbak. De luizen zullen op het papier of in de wasbak vallen als kleine grijsblauw of roodbruin gekleurde spikkels. Ze zijn zo groot als een sesamzaadje en bewegen. Wanneer u controleert zonder te kammen, is de kans groot dat u luizen mist.

Als ik luizen heb ontdekt, wat dan?

Neem de volgende stappen:

1. Controleer alle gezinsleden.
2. Behandel gezinsleden die hoofdluis hebben. Er zijn twee behandelmogelijkheden, zie hieronder.
3. Vertel mensen in de directe omgeving dat uw kind hoofdluis heeft. Denk aan school, kinderopvang, (sport)clubs, opa's oma's, de oppassen en ouders van vrienden.

Behandeling

Uit welke behandelingen kan ik kiezen?

Er bestaan twee soorten behandelingen om hoofdluis te verwijderen.

1. De uitkambehandeling –of nat-kam-methode: Twee weken lang het haar dagelijks doorkammen met een fijntandige kam.
2. De uitkambehandeling in combinatie met antihooftluismiddel. Als u een antihooftluismiddel gebruikt, is het belangrijk om ook dan het haar twee weken lang dagelijks te kammen met een fijntandige kam.

Hoe werkt de uitkambehandeling?

Kam twee weken lang elke dag het haar met een fijntandige kam, in combinatie met crèmespoeling. U gaat als volgt te werk:

- Maak het haar door en door nat. Verdeel crèmespoeling door het haar.
- Bescherm de ogen met een washandje en kam dan eerst met een gewone kam de klitten weg. Spoel dit niet uit.
- Houd het hoofd voorover boven een wasbak of een stuk wit papier.
- Pak een fijntandige kam en kam het haar van achter naar voren, tegen de hoofdhuid aan; start bij het ene oor en schuif, plukje voor plukje, na elke kambeweging op naar het ander oor.
- Vastgeplakte neten kunt u met uw nagels verwijderen. Eventueel kunt u ze eerst losweken door te deppen met azijn.
- Veeg tijdens de kambeurt de kam regelmatig af aan een stuk keukenpapier op papieren zakdoek. Gooi deze na afloop weg.
- Spoel vervolgens de crèmespoeling uit het haar.
- Maak de kam na gebruik schoon met water en zeep.

Als de uitkambehandeling niet heeft gewerkt dan kunt u dit herhalen in combinatie met een antihooftluismiddel.

Waarom moet ik twee weken lang kammen?

De neten zijn moeilijk te verwijderen met kammen. Na 7 tot 10 dagen komt de neet van een hooftluis uit. Dan kruipt een jonge hooftluis uit het ei. Deze jonge hooftluis is wel te verwijderen door te kammen met een fijntandige kam. Als je twee weken lang dagelijks kamt, verwijder je alle hooftluizen voordat ze nieuwe eitjes kunnen leggen.

Als ik kies voor een antihooftluismiddel, welk middel dan?

Vraag raad bij uw apotheker.

Hoe gebruik ik een antihooftluismiddel?

Volg altijd de bijsluiter. Verder is het belangrijk om na de behandeling met een fijntandige kam het haar uit te kammen. Zo kunt u zien of er nog levende luizen in het haar zitten. Behandel het haar na een week (volg de bijsluiter van het product) nog eens met hetzelfde middel. De antihooftluismiddelen moeten allemaal gecombineerd worden met de uitkambehandeling: twee weken lang het haar dagelijks doorkammen met een fijntandige kam. Dit staat niet altijd in de bijsluiter vermeld.

Bestaan er natuurlijke middelen tegen hooftluis?

De uitkambehandeling is de meest natuurlijke aanpak van hooftluis. Er bestaan producten tegen hooftluis die zijn gebaseerd op olie, maar daarvan is niet bewezen dat ze werken.

Wat als de hoofdluis na 2 weken behandelen niet weg is?

Als u kort na de behandeling weer hoofdluis ontdekt, hoeft dit niet te betekenen dat de behandeling niet heeft gewerkt. Er kan ook sprake zijn van een nieuwe besmetting. U kunt dan opnieuw behandelen.

Andere maatregelen en preventie

Hoe zorg ik dat hoofdluis zich niet verder verspreidt?

Het is belangrijk aan iedereen in de omgeving te laten weten dat u hoofdluis heeft gevonden. Denk aan de school, kinderopvang of (sport)clubs, opa's, oma's, oppassen en ouders van vriendjes. Zij kunnen dan ook controleren en zo voorkomen dat kinderen opnieuw besmet raken. Vooral op school is het belangrijk om alle kinderen uit een groep tegelijk te controleren. Bovendien moet de behandeling van kinderen met hoofdluis op dezelfde dag starten. Dit voorkomt dat de luizen zich toch verspreiden. Daarnaast is het advies om de hele schoolklas twee weken later opnieuw te controleren.

Zijn er extra maatregelen in de omgeving nodig?

Nee, luizen verspreiden zich door van het ene haar naar het andere haar te lopen. Een hoofdluis die niet meer op een hoofd zit, kan niet lang overleven. Er zijn daarom weinig aanwijzingen voor verspreiding via beddengoed of jassen. Het effect van maatregelen zoals het wassen van beddengoed, knuffels, jassen en het stofzuigen van de auto is dan ook onvoldoende bewezen. Ook het gebruik van een luizencape of luizenzak draagt niet bij aan het voorkomen van de verspreiding van hoofdluis.

Wat kan ik nog meer doen tegen hoofdluis?

Luizen verspreiden zich snel, dus controleer meteen ook alle huisgenoten als u hoofdluis heeft ontdekt. Controleer huisgenoten die in eerste instantie geen hoofdluis hadden elke week, twee weken lang.

Kun je hoofdluis voorkomen?

Nee, maar regelmatig controleren (1 keer per maand) kan veel werk schelen.

Kun je met hoofdluis naar school, sportclub of kinderopvang?

Ja, er is geen reden om thuis te blijven nadat de persoon met hoofdluis behandeld is. Wel is het belangrijk om het te melden op school, sportclub of kinderopvangcentrum, zodat ouders de klas- of groepsgenoten ook kunnen controleren.

Mag je zwemmen als je hoofdluis hebt?

Hoofdluizen kunnen niet via zwemwater overgedragen worden. Hoofdluizen hebben klauwtjes waarmee ze zich goed aan haren vasthouden. Hoewel hoofdluizen niet kunnen zwemmen, verdrinken ze niet tijdens het zwemmen of wassen van de haren. Een verzwakte hoofdluis die onverhoopt de haren loslaat en al drijvend een ander hoofd weet te bereiken, kan waarschijnlijk niet overleven. Lees meer in het IB-artikel 'Kan een hoofdluis zwemmen'.

Zo gaan wij er mee om op onze school...

Hoofdluisbestrijding is een gezamenlijke verantwoordelijkheid. Ouders en school hebben op dit terrein ieder hun eigen taak en verantwoordelijkheden.

Ouders

Ouders controleren hun eigen kinderen wekelijks op hoofdluis. Als er hoofdluis geconstateerd is bij hun kind, moeten ze dit direct melden aan school en starten met behandelen.

School

De school neemt maatregelen ter voorkoming van hoofdluis en voorkoming van verdere verspreiding. Binnen de school is er een werkgroep samengesteld. Deze werkgroep controleert alle kinderen op hoofdluis. De werkgroep werkt als volgt:

- De hoofdluiswerkgroep controleert na elke vakantie of na een melding van hoofdluis alle kinderen.
- Indien er hoofdluis is geconstateerd, wordt dit doorgegeven aan de betreffende ouders. De ouders worden via een brief op de hoogte gebracht! De ouders laten op hun beurt met dezelfde brief weten welke behandeling ze kiezen.
- Er vindt een hercontrole plaats 2 à 3 weken na de eerste controle. Zo krijgen de ouders de gelegenheid hun kind goed te behandelen.
- Wanneer er opnieuw luizen of neten gevonden worden, worden dezelfde maatregelen genomen. Na de tweede hercontrole waar er opnieuw luizen gevonden worden, wordt het CLB mee ingeschakeld om het probleem samen met de ouders op te nemen.